

6.

**Kommunikation som bro
mellem natur og mennesker
på Skovsgaard**

Fortællinger, der forbinder

På Skovsgaard er kommunikation ikke noget, der ligger ved siden af naturforvaltningen – den er en grundlæggende del af den. Kommunikation er det, der forbinder mennesker med naturen, skaber forståelse for de valg, der træffes, og opbygger den tillid, som er nødvendig for, at vild natur kan få plads i et moderne landskab. I sidste ende en forståelse som gerne skal ende med NATURFORTROLIGHED.

Vildgræsningen repræsenterer et skifte fra kontrol til proces. Vi bevæger os væk fra det planlagte og forudsigelige og hen imod en natur, der får lov til at udfolde sig på egne vilkår gennem naturlige dynamikker. Det kræver en særlig form for kommunikation – en, der gør kompleks faglig viden nærværende og forståelig, og som giver mennesker mulighed for både at forstå, acceptere og mærke naturen på nye måder.

Derfor arbejder vi med en kommunikation, der er åben, faglig og formidlende. Vi fortæller ærligt om både muligheder og udfordringer. Vi står på et solidt vidensgrundlag. Vi inviterer til nysgerrighed og refleksion fremfor at levere færdige svar. For forståelse opstår sjældent i én forklaring – men gennem gentagne møder, erfaringer og samtaler. Men vi står fast på fagligheden og den gennemgående viden og erfaring som Skovsgaards Vildgræsning har givet os de første 5 år.

Kernen i vores kommunikation er omsorg: for natur, for dyr, for gæsterne og for relationerne imellem dem. Vi bestræber os på at være klare og enkle i vores formidling, uden at forsimple det faglige indhold. Vi ønsker at være troværdige gennem konsekvens og åbenhed. Og vi holder fast i et grundlæggende princip: Ansvar før forklaring.

Kommunikationen retter sig mod forskellige målgrupper, men med et fælles formål: at styrke forståelsen for vild natur. For børnefamilier og naturinteresserede handler det om at skabe tryghed og nysgerrighed. Her er oplevelsen indgangen – forklaringen følger efter. Gennem mødet med dyr, planter, landskab og fortællinger opstår en gradvis fortrolighed med naturen som noget levende og foranderligt.

For naturforvaltningen og landbruget har kommunikationen en anden karakter. Her er fokus på praksis, erfaringer og anvendelighed. Vi deler viden om, hvordan vildgræsning kan driftes, og hvordan naturhensyn og afledt produktion kan tænkes sammen på nye

måder. For forskningsmiljøet er Skovsgaard et åbent læringslandskab, hvor data, erfaringer og samarbejde er i centrum, og hvor ny viden kan opstå i mødet mellem praksis og forskning.

På tværs af målgrupper er kommunikationens rolle den samme: at skabe forståelse, legitimitet og læring. Målet er ikke blot at forklare et projekt, men at bidrage til en bredere naturdannelse og naturfortrolighed – en forståelse af naturen som et dynamisk system, der ikke kan eller skal kontrolleres fuldt ud.

Samtidig er det en forudsætning, at vi kan kommunikere klart og ansvarligt, når noget går galt, eller når debatten spidser til. Vildgræsning rører ved stærke følelser og værdier, og derfor er krisekommunikation en naturlig del af arbejdet.

Når en situation opstår, er første fokus altid sikkerhed: mennesker, dyr og omgivelser. Derefter følger intern afklaring, inddragelse og først herefter ekstern kommunikation.

Vi prioriterer altid at kommunikere med udgangspunkt i omsorg for mennesker og dyr, før vi taler om fakta, processer og eventuelt økonomi. Vi er åbne om det, vi ved, og ligeså tydelige om det, vi endnu ikke ved. Og vi undgår at placere skyld, før situationen er fuldt belyst.

Krisekommunikation handler i sin kerne om det samme som den almindelige kommunikation: tillid. Tillid opbygges gennem handling, klarhed, faglighed og respekt. Derfor er forberedelse også afgørende – med klare budskaber, fælles retning og en fælles forståelse af, hvordan vi handler, når det gælder.

Samlet set er kommunikationen på Skovsgaard et aktivt valg om at møde verden med åbenhed og ansvar. Det er en måde at skabe plads til både naturens kompleksitet og menneskers behov for forståelse. Og det er en invitation til at se naturen ikke som noget, vi styrer – men som noget, vi indgår i.

For i sidste ende er målet ikke kun mere natur, men en dybere forbindelse mellem mennesker og det levende landskab.

Overordnet kommunikationsplan for Skovsgaard Vildgræsning

Den overordnede kommunikationsindsats på Skovsgaard har ét klart mål: at skabe forståelse, tryghed og engagement omkring vild natur og store planteædere – og samtidig styrke befolkningens naturdannelse og -fortrolighed. Kommunikationen er en aktiv del af naturforvaltningen. Den skal ikke blot forklare, hvad vi gør, men hjælpe mennesker med at forstå naturen som et levende, dynamisk system, hvor forandring og uforudsigelighed er en naturlig del af helheden.

Indsatsen er målrettet tre centrale målgrupper, hvor både budskaber og handlinger tilpasses deres behov og forudsætninger:

1. Børnefamilier og naturinteresserede

Mål:

At give kendskab og viden om natur, samtidig med at gøre mennesker trygge ved vild natur og give dem konkrete erfaringer med at være i den.

Tilgang:

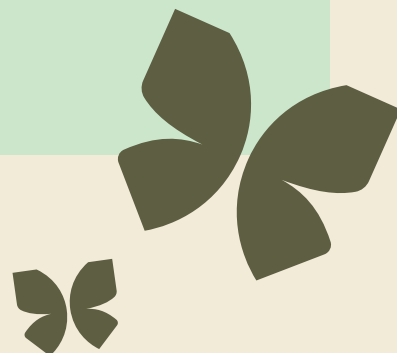
Formidlingen tager udgangspunkt i oplevelsen. Mennesker møder først naturen gennem sansning og nærvær – derefter gennem forklaring. Kommunikationen er rolig, tydelig og handlingsanvisende, især i forhold til adfærd omkring dyr. Over tid opbygges en naturfortrolighed, hvor det vilde bliver genkendeligt frem for fremmed.

Handlinger:

- Skabe trygge og tydelige rammer på stedet gennem skilte, guidede ture og aktiviteter
- Formidle enkel adfærd: hvordan man færdes sikkert blandt dyr
- Dele levende fortællinger fra hverdagen i naturen via sociale medier og video
- Deltage aktivt i presse og offentlig debat med fokus på forståelse fremfor konflikt

”Målet er ikke kun at informere – men at ændre forståelsen af natur.”

2. Landbruget

Mål:

At inspirere til mere naturvenlige driftsformer og vise, hvordan vildgræsning kan anvendes i praksis.

Tilgang:

Kommunikationen er konkret, faglig og handlingsorienteret. Fokus er på erfaringer, resultater og løsninger, som kan overføres til landbrugspraksis. Der lægges vægt på dyrevelfærd, drift og naturkvalitet som sammenhængende størrelser.

Handlinger:

- Udarbejde faglige artikler
- Gennemføre workshops, markvandring og oplæg
- Deltage i ERFA-grupper og faglige netværk
- Samarbejde med relevante aktører som SEGES og uddannelsesinstitutioner

3. Forskningsmiljøet

Mål:

At positionere Skovsgaard som et åbent læringslandskab for forskning af vildgræsning og naturforvaltning.

Tilgang:

Kommunikationen bygger på åbenhed, dokumentation og aktiv videndeling. Skovsgaard fungerer som et praksisnært laboratorium, hvor forskning og forvaltning mødes.

Handlinger:

- Offentliggøre forskning af vildgræsningens effekter på vegetationen og andre naturgrupper med data og faglige notater
- Invitere til samarbejder, specialer og forskningsprojekter
- Deltage i konferencer og faglige netværk
- Bidrage til udvikling og formidling af ny viden

Kommunikationens rolle

På tværs af målgrupper er kommunikationen et centralt redskab til at:

- skabe accept og legitimitet omkring vildgræsning
- understøtte læring og dialog mellem fagfolk og offentlighed
- opbygge naturfortrolighed gennem gentagne møder med naturen

Målet er ikke kun at informere – men at ændre forståelsen af natur.

Fra noget, der skal styres og kontrolleres, til noget, vi indgår i og lærer at leve med.

Kort sagt:

Kommunikationen på Skovsgaard gør det muligt for mennesker at møde naturen som den er – levende, dynamisk og fuld af processer – og at finde deres egen plads i den.

Overordnet krisekommunikationsplan for Skovsgaard Vildgræsning

Krisekommunikation på Skovsgaard har ét klart formål: at sikre hurtig, ansvarlig og tydelig håndtering af hændelser, kritik og konflikter, samtidig med at vi bevarer faglighed, ro og tillid. Krisekommunikation er ikke kun en reaktion på problemer – det er en aktiv indsats for at skabe klarhed og tryghed i situationer, hvor usikkerhed og følelser kan fylde meget. Derfor bygger al kommunikation på de samme værdier som den daglige praksis: omsorg, ansvar og faglig integritet.

Målgrupper i en krise

I en krisesituation er kommunikationen særligt rettet mod:

- Offentligheden og besøgende, som har behov for tryghed og klar information
- Lokalsamfund og naboer, som kan være direkte berørt
- Medier, som formidler sagen bredt
- Faglige interessenter og samarbejdspartnere, som forventer saglighed og dokumentation

Hver målgruppe mødes med samme budskab – men med tilpasset form og niveau, så kommunikationen er både forståelig og relevant.

Grundprincipper

Al krisekommunikation tager udgangspunkt i fem enkle principper:

• Hurtighed

Vi reagerer hurtigt og tager ansvar – også før alle detaljer er kendt.

• Konsistens

Budskaber er ens på tværs af presse, hjemmeside og sociale medier.

• Åbenhed

Vi er ærlige om det, vi ved – og tydelige om det, vi stadig undersøger.

• Tydelig prioritering i budskaber

Krisekommunikation følger et fast og handlingsorienteret forløb:

Sikkerhed først

Første prioritet er altid mennesker og dyr.

Der handles hurtigt for at:

- stoppe hændelsen
- sikre alle involverede
- tilkalde nødvendig hjælp
- afspærre området ved behov
- dokumentere, hvad der er sket

Intern afklaring

Inden der kommunikeres eksternt:

- informeres leder og relevante medarbejdere
- ledelsen orienterer bestyrelsesformand
- der skabes overblik over:
 - hvad vi ved
 - hvem der udtaler sig
 - hvad der kan deles nu

Ingen ekstern kommunikation sker uden denne afklaring.

Lokal inddragelse

Hvis hændelsen berører nærområdet:

- informeres naboer og lokalsamfund direkte
- kommunikationen er rolig, tydelig og respektfuld
- vi viser ansvar og tilstedeværelse

Ekstern kommunikation

Når organisationen er afklaret, kommunikeres der klart og samlet:

- Først med fokus på mennesker og dyr
- Dernæst på konsekvenser for omgivelser
- Derefter fakta og proces
- Eventuelt økonomiske forhold til sidst

Alle budskaber:

- er ens på tværs af kanaler
- er klare og uden unødigt kompleksitet

Opfølgning og læring

Når situationen er afklaret:

- deles konklusioner åbent
- erfaringer samles og evalueres
- praksis justeres ved behov

Vi kommunikerer i en fast rækkefølge:

1. Mennesker og dyr
2. Miljø og omgivelser
3. Fakta og forløb
4. Økonomi (hvis relevant)
 - *Ansvar før skyld*

Vi undgår at placere skyld, før situationen er fuldt oplyst.

Forberedelse før en krise

En stærk krisehåndtering forudsætter forberedelse. Derfor skal følgende være på plads:

- Skabeloner til pressemeddelelser
- Klar tekst til hjemmeside ved hændelser
- Retningslinjer for sociale medier
- Opdateret vidensbank med fagligt materiale
- Overblik over relevante faglige ressourcepersoner

Samlet tilgang

Krisekommunikation på Skovsgaard handler i sin kerne om at bevare tillid.

Det gør vi ved at:

- handle først og tydeligt
- kommunikere klart og samlet
- møde omverdenen med omsorg
- stå fast på vores faglighed

Uanset situationen gælder det samme princip: Mennesker og dyr først – derefter alt andet.

I efteråret 2024 oplevede vi en hændelse, hvor en besøgende blev stannet af en ko og kom til skade. Det var en alvorlig situation, som naturligt skabte bekymring – både hos den berørte og hos andre besøgende.

I den forbindelse blev vores krisekommunikationsplan sat i praksis. Erfaringen viste, at den fungerer: vi fik hurtigt overblik, handlede ansvarligt og kommunikerede klart og samlet. Det gav ro omkring situationen og understøttede tilliden til, at vi tager både mennesker og dyr alvorligt.

Samtidig har episoden givet os ny viden og anledning til at justere vores kommunikation. I de første år har vi lagt vægt på at formidle, at det er sikkert at færdes i området. Vi har arbejdet målrettet med dyrevelfærd og udvælgelse af dyr, og gennem tiden har mere end 200 dyr indgået i systemet uden problemer. Alligevel opstod denne hændelse.

Det har tydeliggjort en vigtig erkendelse: Vi kan ikke garantere, at man kan færdes 100 % risikofrit blandt store dyr som heste og kvæg.

Natur med store fritgående dyr er levende og dynamisk. Dyrene handler ud fra deres instinkter – særligt når de har kalve eller føl, eller hvis de oplever en situation som uforudsigelig, f.eks. i mødet med hunde. Det er en del af det at skabe mere naturlige og selvregulerende økosystemer.

Derfor har vi justeret vores kommunikation. I dag har vi et tydeligere fokus på at skabe realistiske forventninger og styrke besøgendes egen forståelse og ansvar.

Vi sammenligner det ofte med færden i trafikken: Vi kan ikke garantere, at der aldrig sker uheld. Men hvis man følger reglerne, er opmærksom og tager hensyn, er der gode forudsætninger for at færdes sikkert.

På samme måde er det i naturen.

Vi arbejder derfor målrettet med at formidle god adfærd:

- at holde afstand til dyrene
- at være opmærksom på deres signaler
- at have kontrol over hunde
- at respektere, at man bevæger sig i dyrenes rum

Formålet er ikke at skabe utryghed – men at skabe tryghed gennem viden og forståelse.

Episoden har dermed ikke ændret vores grundlæggende tilgang til vildgræsning, men den har gjort vores kommunikation mere nuanceret, ærlig og handlingsanvisende. Vi ønsker, at alle besøgende føler sig velkomne – og at de samtidig er rustet til at bevæge sig i en natur, der indimellem kan være lidt vild.

